

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancoate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.
INSENAȚE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schäfer, Rudolf Moss, A. Oppels
Nachfolger; Anton Oppels, J.
Lameter, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernas; în
București: Agenția Banas; în
Cursurile de România; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o colônă 6 or. și
80or. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 or. sên 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în zilele de di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din întru și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul înului Nr. 30: etagiu
1.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dușul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sên 16 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 93.

Brașov, Sâmbătă, 27 Aprilie (9 Mai) 1896.

1896.

Fierți, ori fripți?

Brașov, 26 Aprilie v.

Nimic nu dovedește mai mult situațiunea cu totul anormală politică, în care ne aflăm ađi noi Români din acest stat, decât convocarea d-lui Dr. Ioan Rațiu privitoare la viitoarea conferență a membrilor conducători ai partidului național român.

Acastă conferență era de mult așteptată și neapărat trebuinciosă, tocmai fiind-că situațiunea este atât de anormală și fiindcă nu mai putem să stăm multă vreme în nesiguranta, decât pentru noi Români mai are, ori nu, cât de puțină valoare constituția introdusă în țerile acestea.

Era timpul suprem să ne dăm seama odată, cum stăm; să știm, cum stăm înlăuntrul nostru și cum stăm față cu guvernul. C'un cuvânt, să știm, ce s'a întâmplat cu noi în urma loviturilor, prigonirilor și atentatelor, ce s'au succedat progresiv de câțiva ani încôce, decât suntem fierți, sau fripți, ori că am rămas încă teaferi.

Par' că și în scrisoarea de convocare a d-lui Dr. Rațiu, ce am publicat-o în numărul de Dumineca trecută, s'ar exprima acăsta, numai cât într'ênsa nu se amintesc cu nici un cuvânt trebuința atât de mult simțită, de-a ne da seama despre situațiunea noastră interioară, ci se tracteză numai de situațiunea esteriură față cu guvernul. Și aici într'adevăr scrisoarea de convocare a făcut impresiunea, că d-l Dr. Rațiu, ținându-se strict de ordinațiunea ministerială, ce dator este s'o aducă la cunoștința membrilor conducători ai partidului nostru, a stabilit un fel de alternativă, înaintea căreia, după părerea sa, va sta viitoarea conferență.

D-l Dr. Rațiu a mers aici, fără îndoială, un pas prea departe, căci

a atins o cestiune, a căreia sulevare s'eu nesulevare cade cu totul și exclusiv numai în competența conferenței.

Dér se vede, că d-nul Rațiu a cređut să motiveze mai amănunțit îndreptățirea, ce i-o dă la pasul făcut însa-și ordinațiunea din cestiune a ministrului de interne, și astfel vorbește de acel *aut-aut*, ce răsufă din amintita ordinațiune, adecă de dreptul, ce l'ar „recunoște“ ministrul conducătorilor partidului, de-a se organiza ori ca „partid pentru alegeri“, ori ca „reuniune pentru acțiuni mai mari“. Spune apoi, că conferența va avé a se declara pentru una s'eu alta organizare de partid, și decă se va declara pentru continuarea activității ca reuniune, va trebui să-și facă statutele prescrise etc.

Adecă scrisoarea de convocare ne pune în alternativa puțin imbucurătoare, de-a alege una din două: ori fierți, ori fripți, căci teaferi — ne va da dreptate, credem, și d-nul Dr. Rațiu — nu vom eși nici odată din incurcătură, pe câtă vreme vom sta pe baza recunoșterii de drepturi, ce ni-se face în faimosa ordinațiune a ministrului.

În spiritul și pe temeiul monstruoșei ordinațiuni ministeriale nu ni-ar rămâne alta, decât ca, cedând forței brutale, ori să renunțăm cu totul la ori-ce acțiune și să ne sugrumăm noi înși-ne politicesc, recunoscând, că nu ne este permis să avem și noi un program politic și să lucrăm pentru realizarea lui cu mijloce legale, ori să ne facem statute, alegând ca șef politic al nostru pe ministrul unguresc de interne.

În cazul întâiu, va recunoște ori-ce om nepreocupat, am fi fierți până la mēduvă, ér în cazul din urmă am fi fripți până la os.

Ceea ce însă dorim noi, ceea ce reclamă imperativ postulatul de

vietă al nostru, nu numai ca partid, ci ca popor, ca națiune viuă și cu aspirațiuni la un viitor falnic în concertul popórelor acestui stat, nu este capitularea dinaintea forței brutale, ci să eșim biruitoři din acăstă luptă neegală și desperată cu puterea publică, care vré să taie artera organismului nostru național, preparându-l astfel pentru procesul de asimilare.

Etă de ce scrisoarea de convocare n'a prea fost înțelesă. Nu atât neobișnuitul mod de conchiămare, cât mai mult ceea ce a lipsit într'o privință și ceea ce s'a đis prea mult într'altă privință a produs acăstă impresiune de neclarificare.

Însé în fața gravei situațiuni, în fața urgentei necesități de-a ne reculege cel puțin în óra a un-spredeceea, ca să putem ține piept cu toate inicitățile timpului, trebuie să dispară ori-ce considerațiuni de-a doua mână și să avem în vedere, cum am mai đis, numai și numai salutea întregului, numai marele interes al cauzei. Numai acesta să ne călăuzescă la viitoarea conferență.

CRONICA POLITICĂ.

— 26 Aprilie.

Foile unguresci din Budapesta fac un mare cas din telegramele de felicitare, ce le-a primit Majestatea Sa din incidental serbărilor mleuare, dela aliații săi, împératul Germaniei și regele Italiei, apoi dela împératul Rusiei și dela regina Angliei. Cât pentru cele dintăi două depeșe de felicitare ale aliaților ele nu puteau lipsi, după ce s'a făcut cunoscut în mod oficial și curților serbărilor, la cari au fost invitați reprezentanții lor. Încât pentru telegramele țarului și a reginei Victoria, ele sunt un act de politeță, care denotă numai, ói raporturile acestor curți cu curtea austriacă sunt de prezent amicabile, ér în ce privește reversul medaliei, simptomele se arată mai

de pe departe, de pe la Belgrad. Póte-óș tocmai demonstrațiunile Sêrbilor, cari au culminat în manifestațiuni sgomotóșe înaintea ambasadei rusești și franceze, au contribuit, ca telegrama de felicitare a împératului Rusiei către regele Ungariei, din incidentul mileniului, să fiă mai călduros ținută, decât cum s'ar fi așteptat.

*

„Agenției Stefani“ i-se depeșeză din Massauh, că trupele italiene au intrat în fortăreța Adigrat, și astfel au mântuit pe cei ce steteau înobiși aci înocă din zilele în cari s'a întâmplat desastrul Italianilor la Adua. Din fortăreța au fost depărtați 300 de bolnavi și răniți și au fost transportați la Adakuje. Trupele italiene se află în stare bună și stau gata de atac pentru ori-ce eventualitate.

*

În Constantinopol a produs mare agitațiã asasinarea Șahului Nasr-Eddin. Consiliul ministerial turoesc ținú în 5 c. o ședință estra-ordinară, în care se ocupă numai cu întâmplările din Persia. Toți Perșii, cari de prezent petrec în capitala Turcoiei, și cari sunt suspicioși, că ar aparține sectei *babiste* fanatice, care a jurat mórte Șahului Nasr-Eddin, se țin sub strictă supraveghiere. Se vorbește chiar că s'ar fi făcut mai multe dețineri. Cunoscutul francmazon *Scheikh Dschemalledding Elatghan* negă că ar aparține sectei *babistilor*, și óș asasinul Șahului ar fi fost *babist*. Noul Șah, *Muzzafer-Eddin*, a primit felicitări din partea împératului *Wilhelm* al Germaniei și din a *Sultanului*.

Din congregațiunea comitatului Bistrița-Năsăud.

În adunarea dela 29 Aprilie a. c. a reprezentanții comitatului Bistrița-Năsăud s'a desbătut și propunerea comisiunei permanente pentru *șinerea unei congregațiuni festive* pentru preamărirea Mileniului, la 17 Maiú a. c. Membrii români ai congregației au fost decis să prezenteze în numele lor o declarațiune (redactată de d-l Dr. D. Ciutu), priu care se pronunță în contra ții-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Despre cutremure*)

Între fenomenele cele mai îngrozitóre ale naturii trebuie negreșit să socotim și pe acelea ale cutremurilor, cari stau în legătură cu vulcanii. Causa fenomenelor de acăstă ordine, precum și forțele cari cu acăstă ocaziune își desvóltă activitatea lor, trebuie să le căutăm ca și la vulcani, în adâncimile pământului, probabil în partea inferioară a crustei solide, unde acăsta vine în contact cu materia topită și incandescentă ce umple interiorul globului nostru. Cu tóte că cutremurile însoțesc mai în tot déuna erupțiunile vulcanice, cu tóte acestea se întâmplă câte odată și cu totul independente de vulcani, atunci însă se întind pe o mare parte a suprafeței pământului. Ar fi greu să găsim vre-o parte a pământului, fiă cât de depărtată de vulcanii propriu đși, despre care se putem

admite, că n'a fost expusă la outremuri, de vreme ce asemenea fenomene s'au ivit și acolo unde se așteptau mai puțin; nici natura solului, nici clima nu exercită vre-o influență asupra producțiunii, frecvenței s'eu a rarității outremurilor, și tocmai pentru acăsta, cauza lor nu o putem căuta decât în sinul pământului.

Cutremurul intră în clasa fenomenelor naturale celor mai frecvente, și decă am puté să ținem seama de tot ce se petrece la fiă-care moment pe suprafața globului, ne-am încredința, că necontenit acăsta se află șgduită și modificată la vre-un punct al s'eu, mai la fiă-care moment. Intensitatea lor este fórte variabilă, începând dela outremurarea cea mai slabă, care abia póte mișca obiectele cele mai ușóre, și până la șgduiturile cele mai violenți, cari sfărâmă tot ce se află pe suprafața globului, la care solul se deschide, și părți întinse de pământ sunt înghițite în interior. Se înțelege de sine, că asemenea șgduiturii, mai cu seama când ating fundul mărilor, le vor pune și pe acestea în outremurări mai mult s'eu mai puțin violenți.

Cutremurile se presintă sub diferite forme după natura mișcării ce se produce pe suprafață. De multe ori, ca printr'o lovitură din interior, solul intră în mișcare, saltă de jos în sus și de sus în jos. Acest fel de cutremur pare a se produce tot d'a-una d'asupra punctului la care el ia născere și se numesc *succusorii*. La asemenea outremuri cari au efecte grózneice, pietrele sunt scóșe din pavagiu și asvrlite în sus, ómenii aruncați în sus și murtii presintă la orizont o outremurare prin sărituri în sus și în jos într'un mod vizibil, precum s'a observat în anul 1783 la munții de granit din estremațea S. E. a Italiei.—Când acăstă mișcare se propagă împrejurul centrului la care a isbușit în tóte direcțiunile, s'eu numai într'o direcțiune determinată, atunci se produce un outremur *undulatoriu*, semănând cu mișcarea undulatorie a apelor mării; acăsta este obișnuit felul outremurilor cari au o mai mare întindere pe suprafața pământului și efecte nu mai puțin prăpăditóre de cât ale celor succusorii, mai cu seama când undulațiuni sunt scurte și de o înălțime mare. Arborii se inclină de multe ori cu

coróna până la pământ și se ridică iar, când undulațiunea a trecut sub densii; ziduri paralele cu direcțiunea outremurului crapă, ér cele perpendiculare cad de tot, ómenii au simțirea care li se născé, când se află pe o navă mișcată prin valurile mării.—De multe ori obiectele au aparența de a se fi învêrtit în jurul unui ax vertical, precum petritele suprapuse la diferitele colóne în Calabria și la Chile; ca-să se învêrtesc fără să cađă; aleiuri drepte s'au curbat ș. a. ast-fel în cât s'a cređut, că există și un al treilea fel de outremur *rotatoriu*—Câte odată pământul se află rēsturnat într'un mod așa de neregulat, în cât suntem siliți să admitem că s'au încruciașat două mișcări undulatorii venind în direcțiuni diferite, precum s'a întâmplat la vestitele outremuri dela *Caracas* în Venezuela (26 Martie 1812) și dela *Lissabona* la 1 Novembre 1755 asupra căroră vom reveni cu mai multe amănunte.

S'au căutat medii pentru a determina direcțiunea outremurilor și pentru a constata ivirea de outremuri fórte slabi; aparatele cari pot servi pentru acăsta s'au numit *seismometre*. Un pendul asoușit atâr-

*) Lucrare publicată mai întâiu în „Revista științifică“ a d-lor P. S. Aurelian și Gr. Ștefănescu, reproducă după „Buletinul Societății de științe fizice“.

nerii sădintei festive. Cu prezentarea și motivarea acestei declarațiuni a fost însărcinat d-l Dr. G. Tripou. Acesta cerând cuvântul la amintitul punct a desfășurat motivele, pentru cari el și soții săi se declară în contra serbărilor Mileniului, dintre cari cel mai principal este, că aceste serbări sunt prezentate ca exclusiv maghiare și au o tendință vădită îndreptată în contra popoarelor nemaghiare, cari sunt desconsiderate la aceste serbări. După aceea oțetose următorea

Declarațiune:

Considerând, că: Ni-se negă dreptul de existență ca popor, ca națiune deosebită aci în patrie;

Că se fac legi și se iau măsuri pentru extirparea noastră și a celorlalte popore, și pentru contopirea noastră în rassa maghiar;

Că pentru lupta noastră loială și legală suntem declarați trădători de patrie, atunci când nu recunoștem legi făcute fără de noi asupra noastră, cum e legea uniunii ș. a., când ne apărăm legea, credința, moralul și firea noastră; când ne apărăm biserica și șcôla, fără de a vătămă dreptul nimenuia;

Că preoții și conducătorii poporului român, ba toți ômenii noștri de ori-ce condiție sunt persecutați pentru iubirea lor de neam și pentru alipirea cătră biserica, șcôla, limba, legea lor;

Că suntem scoși din cadrele constituției și din ale administrațiunii;

Că poverile enorme publice și de tot soiul duc pe toate popoarele, și în special pe al nostru, la săpă de lemn;

Că serbările milenare prezintă lucrul, ca și cum alte popore nici nu ar exista și nu ar fi existat afară de cel maghiar; și ca și cum suprema noastră bucurie și datorință ar trebui să fie negațiunea existenței noastre și preamărirea exclusivă a poporului maghiar și sustarea lui de 1000 ani;

Noi membrii români ai congregațiunii declarăm în numele nostru și în numele poporului, care ni-a trimis aici, că: noi nu luăm nici o parte la arangiarea și înălțarea festivităților milenului, străin de noi, și decât congregațiunea festivă totuși se va ține, noi nu vom lua parte, și apriori negăm dreptul orî și cui de a ne reprezenta acolo pe noi și pe poporul român, ca factor participant.

N'au vorbit nimeni dintre Sași și Maghiari contra, dăr pentru aceea ei au votat propunerea comisiunei permanente, ca să se țină sădintă. Fișpanul vrînd să alegă în comisiunea arangiătoare și membrii români, d-l Dr. Ciuta i-a spus, că Românii, după declararea făcută, nu primesc nici unul a fi membrii în amintita comisiune.

Din camera română.

Interpelațiune în afacerea Mileniului*).

În sădintă de Mercuri a camerei deputatul Ionel Grădășteanu a interpelat, precum soim, guvernul în privința parti-

*) După telegramele foilor străine.

cipării României la serbările milenare ungare. Vorbitorul constată, că guvernul nu și-a ținut de datorință de-a să exprima clar în privința acăsta, până când ambasadorul român din Viena și consulul din Budapesta au luat parte la deschiderea serbărilor. Se nașce acum întrebarea, că ôre participarea acăsta e compatibilă cu demnitătea statului român? Vorbitorul se ocupă apoi mai pe larg cu însemnătatea serbărilor milenare și e de părere, că n'ar fi fost de lipsă o purtare prevenitoare față de Maghiari în mod prietinesc, când ei asupresă pe frații din Ardeal.

Ministrul-președinte Sturdza răspunde, că reprezentantul regelui, la invitarea ministrului de esterne austro-ungar, a mers la Budapesta ca să ia parte la serbările milenului. Guvernul ar fi greșit contra celei mai elementare curtoasii, decât nu ar fi urmat acestei invitări, care de-altminte-rea s'a trimis tuturor statelor și a fost primită din partea lor. Guvernul regal s'a acomodat în privința acăsta singur numai poziției, pe care o ocupă România în Europa, precum și recerintelor internaționale și legăturilor prietinesc, care există între amândouă monarhiile vecine și între suveranii lor. Lucrând altfel, ar fi însemnat a degrada poziției României. Ce privesce demonstrațiunea de eri a studenților, guvernul a dat curs liber cortegiului tinerimei. Nu pôte însă, decât să desaprôbe desfășurarea stégurilor cu inscripțiuni provocătore. Guvernul a sperat, că studenții vor observa o atitudine mai corectă și că vor înțelege, că fapte neprecugetate sunt în stare de-a compromite adese-ori și cea mai bună situație. Tôte trebuie să aibă o margine și guvernul speră, că nimeni nu va uita, că datorința cea dintâi a unui cetățen bun este de-a respecta poziția țerei sale.

A 5-a alegere de primar în Viena.

Alaltă-eri s'a făcut în Viena a 5-a alegere de primar în restimp de un an. Totul a decurs în ordine și liniște. Și acum au învins antise-miții, căci s'a ales ca primar al capitalei Dr. Strohbach cu 94 voturi, până când al doilea candidat, Dr. Grubl (liberal) a primit numai 42 voturi. Fiind întrebat noul primar de cătră comisarul guvernial Dr. Friebeis, decât primește alegerea, Strohbach răspunde printr'o vorbire, în care între altele dăse următorele:

Prin alegerea de astăzi, m'am împărțat de onôrea extraordinară de-a fi ales primar al Vienei. Soiu prea bine, că alegerea mea este a-se ascrie numai raporturilor extraordinare, și mai ales împrejurării, că alegerea acelu bărbat, pe care noi l'am recunoscut ca în prima liniă potrivit pentru acest post responsabil, și la care

todtăuna va ține poporațiunea, nu s'ar fi întărit din partea împăratului. (Aprobări). Cestiuni importante, cari trebuie să fie rezolvate, au înduplecat pe venerabilul nostru conducător, Dr. Lueger, să facă posibil, ca administrațiunea orașului Viena să ajungă în mâinile celor aleși și să fie astfel condusă de corporațiunea chăsmată pentru acăsta. Jertfa personală adusă de Dr. Lueger, s'a făcut numai în interesul poporului și trebuie să apreciată în înțelesul acăsta. Când eu primesc alegerea, o fac acăsta de o parte din fidelitate cătră partid, (Aprobări) de altă parte însă din amicitia personală față cu Lueger, căruia bucuos îi voui face loc, îndată ce va sosi timpul pentru acăsta. Ca născut German, sunt un fiu credincios al poporului meu, și întodtăuna voi ține înaintea ochilor, că orașul Viena este un oraș german și că trebuie să-și conserve caracterul acăsta. Ca creștin simt, că datorința mea este de-a lucra în sensul principiilor creștinesc, și de-a face, intru cât îmi stă în puteri, ca poporul creștin să ajungă erăși la acea valôre, pe care n'ar fi trebuit să o pîrdă nici-odată. Condus de aceste vederi, declar înocodată, că primesc alegerea. (Vii aprobări).

Imediat după alegere, Strohbach merse în cancelaria primarului și primi aci gratulațiunile consiliului comunal și ale funcționarilor. După aceea, însoțit de Lueger și de câte-va dame, se depărtă. Pe stradă fură întempanați de strigăte de „Hoch Lueger!“; „Hoch Strohbach!“.

SCIRILE ŢILEI.

— 26 Aprilie.

† Generalul Trapșia „Tagespost“ din Graz publică următorele date din biografia răposatului general: Trapșia s'a născut la 25 Martie 1838 în Lupușnicel (Caransebeș) în Banat și a fost înrolat în 1 Octomvre 1855 la academia de artilerie. În 1 Maiu 1859 a fost transferat dela academia la regimentul 11 de artilerie în calitate de cadet-sublocotenent de cl. II-a. În 1 Maiu 1862 a devenit sublocotenent cl. I., ér în 4 Maiu a anului proxim a avansat deja la rangul de locotenent, în 4 Maiu 1866 de căpitan de cl. a II-a, ér după 6 zile deja căpitan de cl. I. A luat parte și a prestat servicii deosebite în luptele din 1859 și 1866 și drept recunoștință pentru aceste servicii a obținut în 18 Iulie 1866 ordul corônei de fer de cl. III-a. În Maiu 1871 a fost transferat la reg. nr. 8 de artilerie, denumit fiind de oficer în statul major. În anul 1875 a avansat la gradul de major, ér în Maiu 1875 de locotenent-colonel. După acăsta s'au succedat și mai repede onorurile și avansările, de cari a devenit pârtaș. În Nov. 1879 a devenit colonel, ér la anul 1882 a fost înaintat în rangul de cavaler, dându-i-se ordul corô-

nat la extremitatea liberă a unei ațe, care la cea mai mică mișcare ar descrie o linie pe năsip ce se află sub densu, formeză un instrument prea puțin perfect; mult mai propriu pentru asemenea observațiune este acela inventat de Sicileanul Cacciatore (1770 — 1841; directorele observatorului dela Palermo).

Acăsta este un vas circular purtând lângă gură opt găuri mici echidistante aşedate în acelaș plan, și care corespund fie-care la câte o creștătură esteriôră. Vasul plin cu mercuriu se aşedă pe opt capsule mici puse sub fie-care creștătură și astfel ca găurile să arăte puncturile cardinale N. NE. E. etc. Când în urma unui cutremur, trece o undulațiune sub acest vas, mercuriul va eși afară prin acele două găuri diametrice opuse, cari se află în aceeași direcțiune cu mișcarea undulatorie, curgînd în capsulele respective, și astfel se va pute cunôște direcțiunea cutremurului; observațiuni făcute cu acest instrument la Palermo au dat după Frideric Hoffman (1797—1836, profesor la Berlin) rezultatul, că din 27 cutremuri mai tari 19 au avut direcțiunea dela răsărit spre apus,

adeacă erau îndreptate cătră vulcanul Etna ce se află la răsărit de Palermo.

Diferite fenomene stranii însoțesc cutremurile. Ca și la erupțiuni vulcanice, șgomote subterane răsună pe o întindere a pământului șgduit de cutremuri. În America meridională se șoie de toți, că ele se aud cu o intensitate însemnată la gurile puțurilor adânci. Aceste șgomote se manifestă în diferite moduri; câte odată sêmănă cu urletul unui orivăt tare, altă dată cu șgomotul de lanțuri grele de fer, șeu cu acela ce produce un car încărcat mișcându-se repede pe un pavagiu stricat, șeu cu șgomotul produs de multe tobe, bătînd împreună; câte odată pare a se auzi ca un tunet depărtat, șeu ca șgomotul produs, când se sparg vase de sticlă, șeu de porțelan. Aceste sunete subterane nu lipsesc mai nici odată; de multe ori însă sunt produse fără ca să fie însoțite de cutremur. Fenomene de acăstă natură sunt și bramidos dela Guanajuato; ce se află pe un platou dela Mexico, departe de vulcanii activi. În acest loc se auzia în curs de-o lună, începînd dela 9 Ianuarie 1784, ca un tunet depărtat, intrerupt din când în când

prin lovituri scurte, fără ca să se observe cel mai mic cutremur. Lovituri, ca șlobozituri de tunuri, fără cutremur, șeu numai câte-odată însoțite de cutremurări foarte slabe, s'au auzit asemenea la Piemont în anul 1808 și la 1822 pe insula Melada din Dalmația; fenomenul a ținut pe acăstă insulă un an și jumătate; într'o nôpte sune-tul s'a repetat de 100 de ori.

Pe lângă șgomote, mai sunt și fenomene de altă natură, cari adesea însoțesc cutremurile, de multe-ori le preced chiar. O cętă desă și întinsă pe o mare parte a suprafeței pământului, s'a considerat de multe-ori, ca precursorul cutremurului. În anul 1783, când s'a întemplat cutremurul cel mare în Calabria și erupțiunea vulcanului Scaptar-Jökul pe Islande, o cętă desă a acoperit în luna lui Innie Europa întregă, nordul Africe, o parte din Asia, America Nordului și partea boreala a Oceanului Atlantic; acăstă cętă a fost de o desime foarte mare d'asupra părții apusane a Mediteranei, mai cu sêmă de când s'a început cutremurile la munții Calabriei. Întinderea acăstei cęte a fost foarte însemnată și în înălțime; pentru că acoperia și

nei de fer cu decorațiunea de rășboin. În anul 1833 a fost numit ca director de artilerie al corpului al 12-lea, transferat fiind în ștabul de artilerie (Artilleriestab). Cavalerul de Trapșia a fost înaintat apoi la 1 Maiu 1835 ca comandant de brigadă, și în 10 Octomvre al aceluiaș an la rangul de generalmajor, în care calitate a dezvoltat o febrilă activitate până în 18 Maiu 1833, când și-a obținut binemeritata pensionare i-s'a acordat titlul și caracterul de locotenent-mareșal, precum și ordul leopoldin.

— o —

Contra milenului. Diarul „Ostdeutsche Rundschau“ din Viena publică următorea șcire: Ascultătorii dela universitatea tehnică din Viena fac în fiă-care an călătorii pentru a-și căștiga cunoscințe. În anul acăsta fusese plănuită o excursiune la Budapesta. Alaltăeri însă profesorul Radinger, consiliar de curte, declară, că ar fi bine să se înșchimbe planul de călătorie, deôre-ce starea politică actuală, atitudinea pressei maghiare și modul în care își bate joc și defăimăză acăsta pe Germanii, nu permit, că tocmai acum Germanii să facă studii în Ungaria. În fine declară bravul profesor, că el, ca bun German, nu pôte să mîrgă la esposiția milenară din Budapesta.

— o —

„Sașii în contra Valahilor“. Sub acest titlu publică „Erd. Hir.“ o telegramă din Sibiu, în care se spune, că „în cercul Sașilor patrioți“ de-acolo s'a pornit o mișcare cu șoopul de-a declara, că tinerul medicinist șas Wilhelm Depner, care a scris și el protestul studențimei arice națiunale din Viena pentru Sașii transilvăneni, „n'a făcut'o acăsta din șărcinarea Sașilor“ și că „Sașii patrioți nu se identifică cu acel protest“. — Ce nu sunt în stare să facă ôre Sașii „patrioți“?

— o —

Cununia d-lui profesor Dr. Iosif Blaga cu d-ra Elena T. Stănescu se va celebra Dumineca viitôre la 11 ôre a. m. în biserica S.-lui Nicolae din loc. — Adresăm încă-odată tinerei părechii și familiilor cordialele nôstre felicitări.

— o —

Un dar jidovesc respins. Comunitatea jidovescă din Leipnik hotărise zilele trecute, să dăruescă șcôlei reale boeme de acolo 50 fl. totodată adause însă, că va plăti suma acăsta „considerabilă“ în două rate. Eforii șcôlei respinseră însă darul marimimos al Jidovimei din Leipnik.

— o —

Maial la Năsêud. Maialul studenților dela gimnasiul superior fundațional din Năsêud se va da în 16 Maiu n. c. în grădina gimnasială, eventual în sala de gimnastică dela gimnasiu. Inceputul la 7 ôre dimineța. În pausă se vor juca: „Bătuta“, „Călușerul“ și „Romanul“. Intrarea: 50 cr.

vêrfurile cele mai înalte ale Alpilor. — În anul 1831, când a eșit din mare insula Ferdinandea, s'a format la Sicilia o cętă, care câte puțin a acoperit totă Europa și peste o lună s'a întins și în Siberia și la Nordul Americii: acăstă cętă a escitat pretutindenți mare admirațiune prin producțiunea de crepuscul lungi și de nopți luminoșe, éră șera cerul parea a fi în mare incendiu. — La 1799, când cu cutremurul dela Cumana, o cętă cam roșie acoperi partea întregă de loc, mai cu sêmă în ajunul cutremurului. — Cu tôte aceste esempe, o asemenea cętă nu pôte fi considerată, după autoritatea lui Alexandru de Humboldt, nici ca însoțind tot-déuna cutremurile, nici ca precursorul șgur al lor. Tot acăsta se pôte dice și despre vânturi violente, furtuni și alte fenomene analôge, cari de multe ori au însoțit șeu au preces cutremurile; adesea însă au lipsit cu totul. — Humboldt a observat însă, că cutremurile au adesea o influență însemnată asupra electricității atmosferice și asupra acului magnetic.

Prețurile și isvôrele localităților lovite de cutremur, presintă de multe-ori modifi-

„Fire de tort“, cuprindând 35 de poezii scrise de cunoscutul nostru poet *George Coșbuc*. O carte elegantă, cu un esterior plăcut și tipar frumos, cuprindând vre-o 180 pagini. La urmă se află și o notă cu text în prosă de vre-o 7 pag. Poeziile d-lui Coșbuc sunt mult mai cunoscute și apreciate din partea publicului, decât s-a mai aibă lipsă de recomandare. Un exemplar din acest volum costă 1 fl. și se află de vânzare la librăria editoare C. Sfetea din București, se poate însă procura și prin librăria Ciurcu din Brașov.

Povești din popor este titlul unei frumoase colecțiuni de povești populare, scrise

de d-l *Ioan Pop Rețeganul*, cunoscut atât de bine cetitorilor noștri din bunele și frumoasele sale scrieri populare. Colecțiunea acésta de povești a fost premiată și tipărită de Asociațiunea transilvană, — e o carte tipărită frumos și cu gust, se estinde pe 207 pag. având în partea primă și o prefață de d-l *Zaharia Boiu*. De vânzare la toate librăriile din țară.

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Mai 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.40
Renta de corone ung. 4%	99.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	123.55
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.35

Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.40
Bonuri rurale ungare 4%	97.10
Bonuri rurale croate-slavone.	97.25
Imprum. ung. cu premii.	156.75
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	138.75
Renta de hârtie austr.	101.10
Renta de argint austr.	101.20
Renta de aur austr.	122.55
Losuri din 860	145.50
Acții de ale Băncii austro-ungar.	950.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	388.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	355.50
Napoleonori.	9.54
Mărci imperiale germane	58.80
London vista	120.20
Paris vista	47.75

Rente de corone austr. 4%	101.25
Note italiene.	44.25

Cursul pietei Brașov.

Din 8 Mai 1896.

Banconote rom. Camp.	9.50	Vând.	9.53
Argint român. Camp.	9.45	Vând.	9.50
Napoleon-d'ori Camp.	9.52	Vând.	9.54
Galbeni Camp.	5.65	Vând.	5.70
Ruble rusești Camp.	127.	Vând.	—
Mărci germane Camp.	58.40	Vând.	—
Lire turoesești Camp.	10.60	Vând.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vând.	101.75

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Calitate superiőră.

Chocoladă Thiess & Seidel

s'află în toate magazinele de specerei cu prețurile fabricii, fiă-care pachet și envelopă este provăduț cu firma noastră.

Nutritor și ușor de mistuit.

Mostre atrăgătoare

pentru mușterii privați gratis și franco. **Caete cu mostre**, cum nu s'au mai văduț până acum, pentru **croitori**, nefrancate.

Stofe pentru îmbrăcăminte.

Peruvian și **Dosking** pentru înaltul cler, stofe prescrie pentru uniforme funcționarilor c. r., asemenea pentru veterani, pompieri, gimnastici; livree-uri, postavuri pentru biliarde (mese de joc), și trăsuri. **Asortiment forte bogat de LODEN** din Stiria, Carniola și Tirol, pentru BĂRBAȚI și DAME, cu prețuri originale ale fabricii, nu pot nici o concurență. — Asortiment de șaluri fine și durabile pentru dame în colorii forte moderne. — **Stofe de spălat**, pleduri de voiaj de la 4—14 fl. Tote cele necesare la croitori, precum căptușeli de mâneci, nasturi etc.

Cine voesce a cumpăra **postavuri eftine, solide, trainice, din lăună curată**, er nu s'drențe eftine, cari nu prețuesc nici cât cusutul croitorului, s'e se adreseze la

JOH. STIKAROFSKY în Brünn. (Centrala industriei de postavuri austriace).

Deposit permanent de postavuri peste 1/2 milioane florini.

Trimiterea numai cu ramburse.

Se se ferescă cumpărătorii de agenți și manulari, care sub marca „Marfa lui Stikarofsk“ oferă alte mărfuri false. La astfel de omeni eu nu vënd sub nici o condiție marfă.

899,19—21.

Anunciuri

(insertiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscriisei administratiunii. In cazul publicării unui aneniu mai mult de odată se face scădemēt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admi istr. „Gazeta Trans.“

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

- Dela Pesta la Brașov:**
 - Tr. accelerat: 5 ore 07 m. dimineața.
 - Trenul de persoane: 8 ore dimineața.
 - Trenul accel.: 2 ore 9 min. după am.
 - Trenul mixt: 10 ore 25 minute sēra.
- Dela București la Brașov:**
 - Trenul accel.: 2 ore 18 min. după am.
 - Trenul mixt: 5 ore 20 m. după amēdi.
 - Trenul de persoane: 9 ore 8 minute sēra.
 - Trenul accel.: 10 ore 19 minute sēra.
- Dela Zērnesci la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)**
 - Trenul mixt: 7 ore 44 min. dimineața.
 - Trenul mixt: 1 ora 29 min. după am.
 - Trenul mixt: 8 ore 31 min. sēra.
- Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.**
 - Trenul de pers.: 8 ore 15 min. dimi.
 - Trenul de persoane: 1 ora 46 m. d. am.
 - Trenul mixt: 7 ore 12 min. sēra.
- Dela Sinaia la Brașov*)**
 - Trenul de persoane 7 ore 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Brașov.

- Dela Brașov la Pesta**
 - Trenul mixt: 5 ore 8 min. dimineața.
 - Trenul accel.: 2 ore 45 min. după am.
 - Trenul de persoane: 7 ore 43 min. sēra.
 - Tr. accelerat: 10 ore 26 min. sēra.
- Dela Brașov la București:**
 - Trenul de pers.: 3 ore 55 min. dimi.
 - Tr. accelerat: 5 ore 14 m. dimi.
 - Trenul mixt: 11 ore înainte de amēdi.
 - Trenul accel.: 2 ore 19 min. după am.
- Dela Brașov la Zērnesci. (Gara Bartolomeiu.)**
 - Trenul mixt: 8 ore 35 min. dimineața.
 - „ „ 4 „ 55 m. după am.
 - Trenul mixt: 4 ore 30 min. dim.
- Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.**
 - Trenul de persoane: 3 ore 1 după am.
 - Trenul mixt: 8 ore 50 minute dimi.
 - Trenul de pers.: 5 ore 20 min. dimi.
- Dela Brașov la Sinaia*)**
 - Trenul de persoane 6 ore 40 min. sēra.

*) Acest tren circulează numai Joia Dumineca și la sērbători.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Tērgulū Inului Nr. 30.

A cestū stabilimentū este provăduț cu cele mai bune mijlōce tehnice și fiindū bine asortatū cu totū felulū de caractere de litere din cele mai moderne este pusū în pozițiune de a putē esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acuratețā, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
IN AURŪ, ARGINTŪ ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĀ,
LITERATURĀ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĀ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĀ ȘI DE NUNTĀ
DUPĀ DORINȚĀ ȘI IN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.

Couverte, in lela mărimca.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primescū în biuroulū tipografiei, Brașov Tērgulū Inului Nr. 30, etagiulū I, cătrā stradā. — **Prețurile moderate.** — Comandele din afarā rugămū a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

A V I S!

Prenumeratiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potū face și reino ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-carei luni.

Domnii abonați sē binevoiascā a arāta in deosebī, când voiesc ca espedarea sē li-se facā după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou, sē binevoiascā a scrie adresa lāmurit și sē arate și posta ultimā.

Administraț. „Gaz. Trans.“